

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: KONG HARALD OG ANSGAR

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "KONG HARALD OG ANSGAR", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 5. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig05val-shoot-workid54328.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

KONG HARALD OG ANSGAR.

TUSINDAARSFESTEN for Kristendommens Indførelse gav Anledning til, at Grundtvig kom til at sysle med Minderne om Nordens Apostel og de Begivenheder i Aaret 826, som foraarsagede hans første Rejse til Danmark i Kong Haralds Følge. Frugten heraf blev de *Rim-Blade af Danmarks Kirke-Bog*, som udkom i Begyndelsen af Maj 1826.

Det første Stykke om *Harald Klak* er nærmest bygget over fjerde Bog af *Ermoldus Nigellus'* store Digt til Ludvig den Frommes Ære, der beskriver Kong Haralds Daab i Ingelheim¹.

Digtet om *Ansgar* følger heltigennem *Rimberts* Levnedstegning², til hvis Ære Grundtvig tilføjer et kort Rim om denne Discipel af Ansgar.

I 1865 udkom Bogen anden Gang med smaa Ændringer. Jfr. Poet. Skr. V. Nr. 57-61.

Digtene om *Ansgar* og om *Rimbart* blev optrykte i P. A. Fengers Oversættelse af Ansgars Levned 1863, men udeladte i anden Udgave ved Hans Olrik.

Af *Kristi Kirke til Dana* er et Udtog, bestaaende af Vers 18-19 og 26-31, optaget, efter Samraad med Grundtvig, i Ernst Triers Sange for den kirkelige Folkeskole, 1874.

I *Dansk Jubel-Hilsen* til *Kong Frederik den Sjette* sigter Grundtvig til, at den genopførte Slotskirke paa Christiansborg skulde indvies ved Tusindaarsfesten, den 14. Maj 1826.

Paa Titelbladets Bagside findes følgende Linjer:

Mindes skal den glade Dag,
Efter mine Tanker,
Igienfødte Folke-Slag,
Dannemænd og Franker.
*Ermold.*³

* * *

6

Kong Harald og Ansgar.

Rim-Blade
af
Danmarks Kirke-Bog
til
Jubel-Aaret.
Ved
Nik. Fred. Sev. Grundtvig
residerende Capelian ved vor Frelzers Kirke.

Kjøbenhavn.
Trykt paa den Wahlske Boghandlings Forlag
i G. Græbes Officin.
1826.

7

Dansk Jubel-Hilsen **til** **Kong Frederik den Sjette.**

Kong Fredrik! Hilsæl!

Paa Tusindaars-Dagen, i Fædres Gapel,
Hvor Luerne braged, og Hvælvingen brast,
Men Murene stode, for Grunden var fast;
Hvor Altret Du reiste, som Du kunde bedst,
Til glædelig Fest!

Kong Fredrik! Hilsæl!
Velsignelsen hvile paa Drottens Capel!
Fra Konge-Capellet den Kilde udsprang,
Vi skylde hver Blomst, og hver bølgende Vang,
Hvor liflig den sprudled i Vinter og Vaar,
Tihundrede Aar!

Kong Fredrik! Hilsæl!
Først færdig paa Borgen blev Fædres Gapel!
Saa toner fra Thronen, paa Tusindaars-Fest:
Med Gud at begynde gjør Bygningen bedst!
Det kiendes paa Krone, saa vel som paa Rod:
Den Viisdom er god!

Kong Fredrik! Hilsæl!
Velsignelsen stige fra Drottens Capel!
Omskabe til Glæde for Kongen al Sorg,
Saa trøstet Du throner paa Christians-Borg,
Og smiler fra Svale til Bølgerne blaa,
Hvor Snekkerne gaae!

Kong Fredrik! Hilsæl!
Gid immer udspringe fra Borgens Capel
Den hellige Kilde, hvis Værger paa Jord,
Naar høiest de throned, var Konger i Nord,
Den Kilde, hvoraf os oprinder i Bryst
Den evige Trøst!!

Harald Klak.

I Mørke jeg sad, i Kiv jeg laae,
Og Fienderne vare saa mange,
Af Jyder kun fulgt, i Kjortel graa,
Mig Kaarene bleve fuldtrange;
Thi Lodbrok han var en Hals saa haard,
Som Ornen, saa vare hans Grise:
Hvor de finge Hold, blev der ei Skaar,
Da maatte sin Lykke man prise!
Fra Keiserens Gaard da kom en Mand,
I Jylland var aldrig hans Mage,
Han talde saa kiønt om Friheds Land,
Sandfærdig om Trældommens Plage!
Han sagde: det kan jo hver forstaae,
Som Flyvesand paa er at bygge,
Saa er det, sin Lid til Ting at slaae,
Som kun af os selv er en Skygge,
Til Guder af Malm, af Stok og Steen,
Som have ei Liv eller Mæle;
Hvad Hænderne gjør, den Sag er reen,
Det gavner ei Menneske-Sjæle!
Han mælede høit om Guders Gud,
Som alle Ting haver at raade,
Og skikked til Verden Bud paa Bud,

At vitterlig gjøre sin Naade,
Og skikket tilsidst sin egen Søn,
At han skulde Troen os lære,
Og gange for os saa fast i Bøn,
At trøstige vi maatte være,
Og vide, Han er vor Fader kiær,
9 Som haver al Verden i Volde,
Han styre vel kan vort Levnets Færd,
Til Boliger blide og bolde!
Han hjelpe os kan af al vor Nød,
Mod Fiender beskiærme og skjolde!
Med Christus, Hans Søn, skal, trods vor Død,
Vi Livet og Glæden beholde!
Vi alle det fandt, som nær var stædd,
Saalænge den Tale vi hørde,
Var alle som Een i Sind urædd,
Og blidelig Tanken os rørde:
Saa klares maaskee af Christendom.
Som Lyset fra Himlenes Himle,
Hvad Skjalde paa Rim har ymtet om:
Alfader og Livet i Gimle!
Jeg skiønned derhos, med Dannemænd,
Om Troen i Keiserens Rige,
At hvo hende tog, fik ham til Ven,
Og Vaaben mod Lodbrok tillige!
Thi svared jeg saa det Keiser-Bud,
God Ebbe, som Biskop sig nævned,
Os huged fuldvel den Guders Gud,
Os undte saa godt, som Han evned!
Ad Aare forvist, til Skibs paa Rhin,
Vi agte den Konge at giæste,
Og favne med ham den Tro saa fin,
Os tykkes at være den Bedste!

Der Isen brød op i lune Vaar,
Og Lyngen at lysne begyndte,
Da blev der Rykind paa Jælling-Gaard,
Og flux vi paa Veien os skyndte:
Vi reed over Land til Dorstad-Havn,
Der sadled vi gyngende Heste,
Der toned vi Flag i Fremmer-Stavn,
Og løste med Æren vort Fæste!
Saa droge vi op de hvide Seil,
Mens Aarerne lagdes om Borde,
Det kiendtes alt paa vort Agter-Speil,
Med Rhinen vel dyste vi turde!
Vi skaadede grandt, hvor vi kom frem,
De Borge, de Bjerge, de Ranker,
10 Vi landede lunt ved Engelhjem,
Dog videre foer vore Tanker!
Da Keiseren saae vor Herre-Færd,
Han stod udi Høielofts Svale,
Til *Matfried*, sin Drost, som stod ham nær,
Begyndte den Herre at tale:
Far ned, sagde han, og gjør din Flid,
Lad springe de vrinskende Heste!
Siig Daner God-Dag, og før dem hid,
Med Æren vor Høihed at giæste!
Saa strøge vi Seil, og sprang fra Bord,
Sad op paa de sadlede Heste,
Og rede med Bram, som Folk fra Nord,
Saa høvisk, jeg meen, som de Bedste!
Til Keiserens Slot vi kom da bradt,
Hun er, sagde vi, af de Prude,
I Reisning saa høi, om Hage glat,
Som Jomfru er sjelden herude!

Det sande vi maae, at Jælling-Gaard,
 Om hun skulde her have Stade,
 Vel tykdes kun prud til Kiør og Faar,
 Og kaldtes god Stald og god Lade!
 Ja, sagde min Skjald, den Sag er reen,
 Mig Dværgen i Hug maa vel rinde,
 For Svegder han kvad: gak ind i Steen,
 Om Odæn du ønsker at finde!
 Tie kvær, sagde jeg, med gammel Snak,
 Hun her har ei Sted eller Giænge,
 Ei frygte vi meer det Afguds-Pak,
 Som vi haver dyrket for længe!
 De Dreng, der gløe som Sølv og Guld,
 Uvittig til Dværg du maaler,
 Thi Solen fuldklar nu skinn paa Muld,
 Lys-Alferne lege med Straaler!
 Ad Trapperne op, i Hald vi treen,
 Som det kunde været en Svale,
 Os klang under Fod den Marmel-Steen,
 Og mæled om Høielofts-Sale!
 Os tykdes et Fjeld for Øie staae,
 Af Jetter udhulet til Stue,
 Hvor Strimer af Guld og Sølv mon gaae,
 Og Aasene mødes i Bue!
 11 Hun havde dog Lys, skiøndt hun var tæt,
 Besynderligt er det at sige,
 Hvo ikke i Sal end saae sig mæt,
 I Gaarden han kunde udkige!
 Mig lystede meer at see paa Væg
 De Sparlagen favre og bolde,
 Der skinned vel Sværd med Odd og Egg,
 Guld-Hjelme og blinkende Skjolde;
 Men Meget derhos, jeg aldrig saae,
 Det Matfried mig vilde udtyde,
 Jeg kunde vel Alt ei ret forstaae,
 Med Gammen paa Talen dog lyde.
 Der Kongen jeg saae af Persen-Land,
 Det ligger i Øster-Leden,
 Af Drotter ei Een holdt for ham Stand,
 Med Kronen saa kiøbde de Freden;
 En Dronning dog sad fuldhøit i Nord,
 En Dronning for Skjold-Møer klare,
 For hende fuldbleg han sank til Jord,
 Den Drot, med saa fager en Skare!
 Han først hendes Søn bedrog med Viin,
 Han dyrt maatte Gildet betale;
 I Hjertet han skar den Dronning fiin,
 Sin Harme hun vilde nu svale:
 Hun fyldte et Kar med Mande-Blod,
 Til Hovedet blegte af sin Fiende,
 Hun sagde: her nyd for Tørst Du Bod!
 Saa skiænkes dig Viin af en Kvinde.
 Paa Sinde mig faldt ei noget Savn¹,
 Som det om Kong Cyrus hin holde,
 Hver mærke deraf, med Heltens Navn,
 Hvad Hovmod i Høihed mon volde I
 Om Konger i Flok, fra Øst og Vest,
 Da hørde jeg Sagnene mange;
 Trods Matfried, jeg troer, de mindtes bedst,
 Naar rimes de kunde til Sange,
 Som hjemme hos os det før var Sædd,
 Med Sæger² om Aser og Jetter,
 Om *Frode*, og *Rolv*, den Helt urædd,
 Som Dannemænd aldrig forgjætter!

Dog mærked jeg mig det Matfrieds Ord:
Det kommer ei let ud af Lave,
Som ristes i Bog alt paa en Snor,
Der kan man til Grunden sig stave;
Saa følger der Kunst med Christendom,
Og Vidskab i talrige Maader,
Der er ingen Vei, jo gaaer til Rom,
Der giættes de mørkeste Gaader!

Til Høibords jeg sad, med Dronning min,
Med Søn og med Høvdinger mange,
Man skiænkede for os den klare Viin,
Den voxer i soelskiære Vange!
Af Kager og Suul var meer end nok,
Ei Mester, ei Mage, jeg tænker,
Peer Bager vel har, og Gunde Kok,
Og Otte, den store Viin-Skiæinker!
Ved Gilde saa flot man seer det ret,
At tidigst af Alt er vort Øie;
Thi Ingen sig aad dog meer end mæt,
Med Rusen lod alle sig nøie!
Saa hviskede min Skjald, som hos mig sad,
Og sagde: nu Dannemænd huge,
Det mærker jeg nok, vildfremmed Mad,
Trods Skiverne i deres Buge!
Tie kvær, sagde jeg, du Aaben-Mund,
Naar Keiser vil Dannemænd ære!
Han er ingen Troid, for han er rund;
Hver lade, som Baaden kan bære!

Det kimed i Sky, en Morgen-Stund,
Vidunderligt var det at høre,
Det svarede dybt i Hjerte-Grund,
Det rungede sært i vort Øre!
Det var, som der sprang en Hinde haard,
Saa lydhøre bleve vi fage,
Den vildeste Bjørn i Keiser-Gaard
Sig blandede med Faarene spage!
Til Kirke vi reed i Christen-Tøi,
Saa kaldte vi Klæderne hvide,
Og Portene op paa Gavlen fløi,
For Præster i Kjortlerne side:
13 Saa saare de sang med Stemme stærk,
Der legdes slet ikke paa Strænge,
Men underlig klang et Orgel-Værk,
Som det vilde Murene sprænge!
Jeg mindes det end kun som en Drøm,
Den særeste Nogen vil tænke,
Hvorlunde jeg blev, saa ør, saa øm,
Og lod mig saa underlig stænke,
I Faders og Søns og Hellig-Aands Navn,
Som christelig Tro tilholder,
Og vidner: den Daab er Sjæle-Gavn,
Med Troen hun Salighed volder!
Jeg neppe det saae, den Dag fuldsær,
Hvor deiligt det Huus var at skue,
Men mærked mig dog, det var nok værd,
At vanke her tit under Bue!
Mig hugede som bedst det Billed-Værk,
Der vinkede, hvor man sig vendte,
Skiøndt Glavind og Skjold, og Brynje-Særk,
Var lidt, mod hvad ikke jeg kjendte!
Her ledte mig *Theut* fuldvel omkring,
Paa Tider, da Messen var ude,
Han vidste Beskeed om hver en Ting,
Fra Orgel og indtil Rude.

Mig fulgde min Skjald og her paa Fod,
Den Kirke han godt maatte lide,
Hvor Syn gik for Sagn, hvad skrevet stod,
Fik magelig her man at vide!
Et Menneske-Par, paa venstre Haand,
Man saae, med et Træ og en Slange;
Det er, sagde Theut, den fule Aand,
Der gjorde os Kaarene bange:
Forældrene her til hvert et Barn,
Som fødes af Kvinder med Smerte,
Forlokket i Kveld af ham, det Skarn,
Hvis Edder end knuger vort Hjerte!
De staae i saa prud en Abildgaard,
Som Paradis kaldes i Bogen,
Men Døden han er deres bange Kaar,
Om Træet de røre i Krogen!
Det Kundskabens Træ paa Ondt og Godt,
Som det monne kaldes i Bogen,
14 Det æde de af, Guds Ord til Spot,
Saa sledskelig daarer dem Snogen!
See, Adam han var som En af os,
Saa sagde den Gud, hannem skabte,
Nu være han vil os liig paa Trods,
Thi hører han til de Fortabte.
Herud af min Abildgaard paa Stand!
Her kun mine Børn skal lege;
I æde nu Græs i Dyre-Land,
Til Kinderne vorde fuldblege!
Jeg stædte jer godt ved Livets Træ,
Dets Lige ei rinder af Rode;
Seer til, om I selv, nu Folk som Fæ,
Kan Magen i Tornene pode!
Hvad siger Du, *Theut!* min Skjald udbrød,
Kan I jer saa underlig stave
Til Tidende klar om Balders Død,
Og Lokes forbistrede Gave,
Om Frugten saa beedsk paa Mistel-Green,
Og Snogen, sig bider i Hale;
I sige os da Beskeed fuldreen
Om *Rinde* i Vest, og om *Vale*!
Tie kvær! sagde jeg, forstyr ham ei
Saa med dine Æventyr vilde!
Ham Rinde er hip som hap med Frei,
Oddhrærer er ikke hans Kilde!
Hvad mumler I om, sagde *Theut*, lidt but,
Mig tyktes, I talde om *Barken*,
Af Paradiis-Træ kanskee vel brudt,
Og plantet saa i Danemarken!
Kan være, I veed da meer end jeg,
Kan Resten jer selv udtyde,
I have da reist fuldlang en Vei,
Som eder maa sagtens fortryde!
Godt Ord igjen! sagde jeg, min Ven!
I tage det ei til Mis-Tykke!
End mumler min Skjald lidt mellem Tænd,
Det er saa hans stændige Nykke,
Han kan ei derfor, er født dermed,
Det spørger lidt hos ham i Krogen,
Dog finder godt Ord hos ham godt Sted,
Han tier og gierne for Bogen!
15 Saa kom vi da vel alt fra den Bark,
Som Tydskeren gjorde af Rinde,
Han vidste det ei, at i Danemark
Den Rune betyder en Kvinde,
Som avled en Søn, der *Vale* hedde,
Han hevned Balder hin Gode;

Thi tykdes min Skjald, der i det Bedd
Sig meget lod plante og pøde!
Saa er det hos os et gammelt Ord:
Hvad godt er, som Rugen og Hveden,
Det kan ogsaa groe i Dane-Jord,
Og trives, endogsaa paa Heden!

Vi kom til et Vand, der flød en Holk,
Det Skib, sagde Theut, monne skjule
Forældrene nye til alle Folk,
Til Dyr og til flyvende Fugle!
Dem bjergede Gud, af stor Miskund,
I Arken, saa kaldes den Færge,
Da Fiskene, som paa Havets Bund,
Gik over de høieste Bjerge!
Der frelstes i Alt kun fire Mænd,
De havde sig hver dog en Kvinde,
Af dem der paa Jord blev Folk igien,
Hvor de nu er alle at finde;
Der bjergedes og med dem et Par
Af alle de Dyr, man vil nævne,
Af Somme end fleer, som rarest var,
Og Alt hvad os Gud vilde levne!
Men, sagde jeg saa, hin sorte Ravn,
Og Duen derhenne med Bladet,
Hvor kommer de fra, hvem gjør de Gavn,
Hvem har dem saa udenbords madet!
Det, mumled min Skjald, er Odæns Ravn,
Berg-Elmer han stikker histinde!
Ja vist, sagde Theut, du veed hans Navn?
Lad høre, hvad hedder hans Kvinde?
Det veed ikke jeg, men No hedder han,
Og Sem, Cham og Japhet hans Sønner;
Han bjergede den Ravn fra Riseland,
Men ilde den Rovfugl ham lønner;
Han sagde: see ad, er Jorden tør,
16 Og bring mig der Bud om tilbage!
Men Ravn slider Liig, nu end som før,
Og kalder det kronede Dage!
Saa Duen ei her, hun kommer glad,
Mod Aften tilbage til Arken,
Og bærer i Mund som Brev et Blad
Af hvad der nu grønnes paa Marken!
Har Skov-Duen ei, i Dane-Land,
Som bygger saa trofast sin Rede,
Og kurret i Løn for dig et Gran,
Om hvad vel det Blad monne hede?
Da blussed min Skjald, og mæled høit:
Før I finge Bogen at læse,
Som drive nu Spot med Daner drøit,
Hvad lugtede da eders Næse?
Hvad Andet end Liig, som Ravnen sleed,
Og Røgen af brændte Indvolde!
Vi Daner, om end kun lidt vi veed,
Dog førde lidt meer udi Skjolde!
Thi dril os ei saa, Du Tydske Mand,
Som Katten man træder paa Hale!
For Tunge ei hold din hvasse Tand,
Om mærke vi skal paa din Tale!
Den Due, jeg meen, saa mange Mil
Vel flyver fra Ege og Graner,
Som ogsaa hun fløi fra Bøg og Pil,
Men kurred dog ogsaa for Daner,
Om alle de Folk, paa Jorden boe,
Som du vel maa vide fuldbedre,
Nedstamme fra ham, du kalder No;

Thi Daner var og vore Fædre;
Og er det end dumt, vi dog det saae,
Som Ordet mon lyde fra Odæn:
Hvert Æble fuldlangt man trille maa,
Før meer det ei smager ad Roden!
Herover blev Theut i Hug saa gram,
Han vilde ei meer mig ledsage,
Naar ikke min Skjald, med alt hans Kram,
I Herberget lodes tilbage!
Deri jeg mig fandt, dog Skjald, i Nord,
Mon agtes for Konninge-Øie,
Hvo Fingeren stak, som Dan, i Jord,
17 Har lært efter Folk sig at føie!
Om alle de Tegn, paa Kirke-Væg,
Jeg hørde da Talerne lange,
Vel stundom lidt tør mig faldt den Præk,
Jeg tænkte: gid det var paa Sange!
Fuldmeget iblandt for mig løb rundt,
Saa ikke jeg kunde det samle;
Dog tykdes mig Alt saa sandt og sundt,
Som fyndigste Ord af de Gamle!
Saa lærde mig da den Bibel-Tolk,
For *Bibel* saa kaldte han *Bogen*,
At kiende med Skiel et eget Folk,
Som bode langt Øster i Krogen;
Saa underligt Folk, saa galt og godt,
Vist haver ei Mage paa Jorden,
Men kjender igjen man Stort i Smaat,
Man finder vel Frænder i Norden!
Mig underligst var det røde Hav,
Slet ikke for Bølgerne røde,
Dem kiende vi grandt, men for den Stav,
Som der lagde Hjelmene øde!
Der, tykdes mig, klart Guds Haand jeg saae,
Hvor Hyrderne mægted at bunde,
Mens Kæmperne sank som Stene graa,
Og ginge med Djærvhed til Grunde.
Saa ganger end Holk med Lyst i Bad,
Hvor Strøm over Skiærene bruser,
Saa kløves endnu, med Aare-Blad,
Den Bølge, Staal-Hamren ei knuser!
Hvad mest jeg besaae, var Herrens Huus,
Kong Salomon lod det opbygge,
Det lignes vel seent med Steen og Gruus,
Enddog det er nu kun en Skygge I
Saa tykdes mig Alt, i Christenhed,
At stile saa smaat, efter Haanden,
Paa hvad som en Sky fra Bjerget gleeed,
Og taarned fuldbradt sig i Aanden!
I Grunden mig var, dog kvær jeg tav,
Naar ei jeg med Skjalden var ene,
Den Kirke i Mæntz en Tempel-Grav,
Med deilige Rune-Stene,
Og Paven i Rom, for sig vel god,
18 Slet ikke med Aaron at ligne:
En Ypperste-Præst af Kiød og Blod,
Som vil os med Haanden velsigne!
Med Tiden, engang, det skeer jo vist,
Men ikke ved Menneske-Hænder,
At Ternplet, hos dem, der troe paa Christ,
Haandgribelig stort sig fuldender!
Det skiønned jeg paa den høire Haand,
Hvor Christi Bedrift var aftegnet,
Thi Legeme der var født af Aand,
Om rigtig hans Æt er udregnet!
Vel Konger for ham maa bøie Knæ,

Hvem Englene tjene saa gierne,
Og plantede han paa Jord et Træ,
Maa Toppen vel naae til hans Stjerne!
Ja Mage til Mand var ei paa Jord,
Og været der har han tilvisse,
Thi, sagde min Skjald, var mit hans Ord,
Da hviled hans Aand paa min Isse,
Og jeg lægger til: var Ordet Løgn,
Som lyder om Christ over Lande,
Da fødes ei den i noget Døgn,
Som finder paa Jorden det Sande!
Han rørde mig mest, i Krybben lagt,
Som Rede gav Himmelens Ørne,
Og saa, hvor han stod, i Purpur-Dragt,
Taalmodig, med Kronen af Tjørne!
Paa Svøbet dog ei, paa Saar og Blod,
Min Tro og mit Haab tør jeg grunde,
Men kun paa det Ord, at han opstod,
Som lyder fra reneste Munde:
Fra Munde i Flok, der sang hans Priis,
Naar Hjertet for ham maatte briste;
Ei kjøber saa dyrt man Paradis,
Af hvem der gav Orme det Sidste!
Ei kunde for Christ de gaae i Død,
Der saae ham i Hulen begravet,
Var ei han med Glands, af Jordens Skiød,
Opsteget, som Solen af Havet!

19

Ansgar dvs. Æsger.

Der var en Keiser, kiæk og bold
Han foer om Land med Herre-Skjold,
Han vandt saamangen Seier klar,
At Prisen han for alle bar!
I Spaniland, ved Ronceval,
Han Blaamænd slog i Tusind-Tal,
Og mangen vældig Hedning-Hær
Ved Bloksbjerg segned for hans Sværd!
Hvert Land, fra *Elbens* Mund til Rom,
Var underlagt hans Herredom,
Og, om end haard i Storm og Strid,
I Fred var han dog mild og blid!
Han gjorde Vei i vildsom Ørk,
Og tændte Lys i Hedning-Mørk;
Saa, naar han hjem fra Striden foer,
Opvoxde Kirker i hans Spor!
Han undte hver Mand Ret og Skiel,
Og boglig Konst han fremmed vel,
Ja, for at lære selv sin Bog,
Paa Thronen blev han Skole-Pog!
Carolus Magnus var det Navn,
Han længe bar til Folke-Gavn;
Det Navn i Bog kan ei døe hen,
Mens *Tydskland* haver Præst og Pen!
Jeg mindes grandt, som fra i Gaar,
Den Herre end fra Dreng-Aar;
Jeg saae ham i hans Keiser-Pragt,
Og tænkte: han har Guddoms-Magt,

Jeg saae hans Glands, men ei hans Støv,
Jeg saae hans Vext, men ei hans Løv,
Og sagde: det er vundet Spil,
Ham Riget hør med Æren til!
Dog snart det over Lande lød:
Carolus Magnus, han er død,
Han straaled nys af Sølv og Guld,
Nu ligger bleg han under Muld;
Af Rigerne, dem Gud ham gav,
Har Alt i Alt han kun en Grav,
Den seierrige Helt i Slag,
20 Gud naade ham paa Domme-Dag!
Det gaaer saa daglig til paa Jord:
Een sønderknuses af det Ord,
Der farer tusind Gange Ti,
Kun som et Munds-Veir, let forbi!
Mig var det Ord et Torden-Slag,
Og for mit Øre, Nat og Dag,
Det brused som en Klippe-Elv:
Græd ei for mig, græd for dig selv!
Gik med den stolte Eeg det saa,
Hvor vil det da med Sivet gaae!
Fuldsært jeg drømde da, en Nat,
At, som jeg laae, jeg døde brat,
Men fik et Legem nyt igjen,
Og vandred med to store Mænd,
Mig tykdes, under Martyr-Krands,
Jeg saae Sanct *Peder* og Sanct *Hans*!
Alt efter Himmelboers Skik,
Vi svæved heller end vi gik,
Og Stien, hvor man snubled ei,
Var lys, som Himlens Melke-Vei!
Med Eet blev Stien dog fuldmørk,
Og Alt omkring os ligt en Ørk,
Alt som naar Himlen, klar og feir,
Mon sortne brat i Torden-Veir!
Ei kunde Haand jeg for mig see,
Og ene stod jeg Dage tre,
Som tykdes mig vel *tusind Aar*,
Saa længdes Dag i Skiærsild haard,
Hvor Mulmet om mig sammenslog,
Og neppelig jeg Aande drog!
Derpaa igjen, med dobbelt Glands,
Jeg saae Sanct *Peder* og Sanct *Hans*,
Og glade, som hvem Gud er med,
End fortere vi kom afsted,
I Lignelse, fra By til By,
Men dog, som det var over Sky,
Thi hvor vi skimted Folk i Flok,
Det var alt som en Stjerne-Skok,
I Folke-Ham, med Lovsangs-Røst,
Der neiede for Soel i Øst!
I Øster-Lid, hvor Soel opstaaer,
21 Vi kom til Lysets Magle-Gaard!
I Borge-Porten alt paa Rad,
De fir' og tyve Gubber sad,
Som Sancte *Hans* Evangelist
Henrykt i Aanden saae forvist!
Jeg siger *sad*, enddog *hvorpaa*,
Jeg ingenlunde kan forstaae,
Thi Alt var der, skiøndt *legem-light*,
Dog ei som her man finder Sligt,
Saa, med hver Farve og Gestalt,
Var *Lyset* dog i Grunden Alt!
Det Lys-Hav, som en Straale-Elv,
Udsprang af Morgen-Røden selv,

Saa Alt var som en Straale-Krands,
Med Regnsky-Buens Farve-Glands,
Og Skikkelser af hvert et Navn
Var Lys i Morgen-Rødens Favn,
Og hver en Skabning var fuldglad,
Saa Lys og Lov-Sang fulgdes ad!
Da randt i Hug mig Herrens Ord:
O, tænkte jeg, her *Jesus* boer,
Thi, i en Lignelse, det gaaer
Grandgivelig, som skrevet staaer:
Hvad Engle ei udgrandske kan,
I ham er Alt, og Alt er han!
Man her ei Soel og Maane seer,
Ei skielner Jord og Himmels meer!
Han er det Lys, med Liv og Ord,
I hvem al Fylde klarlig boer!
Han er i Alt, som Liv og Aand,
Og holder Alt dog i sin Haand!
Han føder her, og favner hist,
Thi hans er Kraften først og sidst!
Som nu jeg stod, og slirred fast
Paa Kilden til hvert Straale-Kast,
Af Herlighedens Glands udfoer
Saa dybt og sødt og klart et Ord,
Som man sig tænke kan det *Bliv*,
Al Verden skylder Lys og Liv;
Og Guddoms-Ordet lød: far hen!
Men kom saa hid til mig igien!
Med Suk, men dog med salig Trøst,
22 Jeg lød den klare Guddoms-Røst,
Der sendte mig fra Glædens Sal,
Dog kun som Bud, til Graadens Dal,
Ledsaget did, hvor før jeg var,
Af samme store Helgen-Par!
Ei mindste Ord af dem jeg fik,
Men dog saa ømt et Engle-Blik,
Som Moder fæste kan i Løn
Med Fryd paa sin eenbaarne Søn,
Og dette Blik, med Haabets Ord,
Var al min Trøst paa denne Jord!
Dog, tit endnu, med Gysen kold,
Jeg tænkte: Død er Syndens Sold,
Til klart det mig i Drømme blev,
At *Jesus* siger: Dødning! lev!
Den Drøm mig aldrig gaaer af Hu,
Fra jeg den havde, mens endnu
Jeg i det gamle *Corvei*, ung.
Gik Skole-Veien tør og tung!
Ved Sancte Peders Huus saa boldt,
For Peblinger jeg Skole holdt,
Og drømde, at, paa Knæ i Kveld,
Jeg bad i *Døberens* Capel,
Hvor det var mig en daglig Skik,
Naar Skolen til og fra jeg gik,
At hvile underveis i Løn,
Og samle Kraft i stille Bøn!
Da pludselig, mig tykdes, saae
En Jødisk Mand jeg for mig staae,
Men høi og rank og himmelskiøn,
Med Glands som den eenbaarne Søn,
Saa flux jeg knæled for hans Fod,
Som *Jesus Christus* for mig stod!
Stat op! saa lød hans Almagts-Ord,
Og som en Pil jeg bradt opfoer,
Men slog til Jord dog Øiet ned,
For Synet af hans Herlighed!

Da lød det mildt: bekiend dit Meen,
At, Synder, du kan vorde reen!
Ak, sagde jeg, min Daarlighed
Ei skriftes kan, som Du den veed!
Ja, Alt jeg veed, saa lød hans Svar,
23 Men skrifte skal dog aabenbar
For mig hver syndig Mand paa Jord,
Om han vil renses ved mit Ord!
Jeg lød, og hørde da: frygt ei!
Din Synde-Skyld udsletter jeg!
Som Drøm det store Syn forsvandt,
Men Trøsten, jeg i Søvn fandt,
Hvor end jeg vanked, fulgde med,
Og svigted ei paa Gravens Bredd!

Dengang, til spæde Planters Ly,
Et *Corvei* byggedes paa Ny,
I Sachsenland, og did jeg kom
At lære Døbte Christendom;
Men snart Guds underlige Raad
Mig kaldte til en større Daad:
At være mellem Hedning-Folk
Hans Sandheds og Hans Naades Tolk,
Og der, i fyrgetyve Aar,
Jeg lærde, under bange Kaar,
At Mand i al sin Kraft er Muld,
Men Herren stærk, og tro som Guld!
Der kom en Drot fra *Dane-Land*,
Og blev i Mænz en christnet Mand;
Men Keiser Ludvig og hans Raad
Ei Nogen vidste, som paa Baad,
For *Christi* Skyld, den høie Sø
Beseile gad til Daners Øe,
At plante og at vande der
Det lille Frø blandt vilde Træ'r!
Min Abbed *Vale* kom da nu
Min Agt men ei min Magt i Hu,
Og sagde: jeg en Broder veed,
Som meget vist for *Christus* leed,
Er from i Sind, og kan sin Bog;
Men om han paa saa langt et Tog,
Til vilden Ørk, ad tornet Vei,
Har noksom Mod, det veed jeg ei.
Jeg kaldt da blev, og spurgt dernæst,
Om jeg vel, som en fremmed Giæst,
Var villig til, med Livets Ord,
For *Christi* Skyld, at gaae til Nord?
24 Mig tykdes, den ei havde Kaar,
Som troed paa, hvad skrevet staaer:
Hvo over Alt ei har mig kiær,
Og følger tro, er mig ei værd!
Thi tog jeg Korset op paa Stand,
Og loved mig til *Dane-Land*!
Dog, Lidet selv, end sige Stort,
Langt lettere er sagt end gjort:
Ei tykdes Martyr-Kronens Glands
Mig dyrekiøbt med Torne-Krands,
Men Kiød er Græs, thi sank jeg bradt
Til Jorden, raadvild, syg og mat,
Da paa min Svaghed stormed fast,
Som Fiende-Spot, saa Venne-Last!
Det trindt mig i hver Tone lød:
Din Stoltheds Drøm er vist nok sød,
Da saa, med sælsom Velbehag,
Du vælger mellem Nat og Dag!
Hvo grandsker ud dens christne Tro,

Som higer did, hvor Djævle boe!
Ei tolke Tunger, hvad jeg leed,
Da jeg fra Alt paa Jord mig sleed,
Og Sjælen, trods hvert Baand som brast,
Dog hængde end ved Støvet fast;
Men Vingaards-Manden, faderøm,
Ei giemde, med sin Godheds Strøm,
Den vilde, dunkle Vingaards-Krog,
Hvor bedende, med Herrens Bog,
Jeg laae, i Hu saa vaandefuld,
Og ønskede mig under Muld!
Sin Engel, i en trofast Ven,
Han sendte mig til Følgesvend,
Og knytted saa, med Hjerte-Baand,
Mit Støv til Støv i samme Aand!
Det lød alt som en Engels Røst,
Fra *Ødbergs* fromme, ædle Bryst:
Ei ene, det forbyde Gud,
Du vandre skal af Riget ud,
Til Hedning-Ørk med bange Kaar,
Jeg følger dig, hvorhen du gaaer!
Den fromme Sjæl! Han endte snart,
I Paradis, sin Pilgrims-Fart,
25 Men dog bestandig, til min Trøst,
Det, med den samme Engle-Røst,
End toned under hvide Haar:
Jeg følger dig, hvorhen du gaaer!
Jeg vandred mangt et mødigt Fjed,
Før jeg indgik til Himlens Fred,
Og sjelden var i Nord min Sti
For Steen og hvasse Torne fri,
Saa stride Taarer faldt, med Skiel,
Paa Daners Mark og Sverrigs Fjeld!
Ja, *eengang*, med min Bispe-Stav,
Jeg gik som i min egen Grav,
Gik, nøgen under Jorde-Lin,
Med Aske-Been af Helgen-Skrin,
Misundende hver Skovens Fugl,
Hvert Markens Dyr, sit Hjem og Skjul!
Da brand-gul Viking-Hanen goel,
Og spotted dybt nedgangne Soel,
Som om, med Skade-Blus i Beeg,
Den gyldne Soel af Havet steeg,
Om Midje-Nat, mens Folket sov,
Og Herrens Hus blev Luens Rov!
Ja, det var Prøvelse fuldhaard,
Thi tom var Stadens Høvdings-Gaard,
Omsonst jeg efter Vaaben greeb,
Mens Pilene i Luften peeb!
For nær var Fienden, og for fjern
Al ventet Hjelp til Lande-Værn,
Og mens jeg mægted kun at flye,
Opgik i Røg min Bispe-By,
Var al min Trøst, som Trøst i Grav,
At Herren tog, hvad Herren gav,
Og hvad Han gjør, er Alt til Gavn,
Saa evig prises skal Hans Navn!
Ei ene kom den store Sorg:
End Asken røg af By og Borg,
Da Rygtets Fugl, som Natte-Ravn,
Bar Tidende fra Byrkas Havn,
At rygende man skued der,
Af Christen-Blod, det grumme Sværd!
Dertil end bradt det Budskab kom,
At død var Tydsklands Keiser from,
26 Og Godset, han mig gav til Lehn,

Af Sønnen, gold som Stok og Steen,
Foræret, som et Venskabs-Pant,
Til Snogen, der sig om ham vandt!
I Nød man Venner kiende skal,
Og aldrig stort er deres Tal;
Thi vendte nu mig alle Rygg,
Som fulgde mig for Rug og Byg,
For Straale-Kys af Verdens Soel:
For Kannikdom og Bispe-Stol!
Men dog os Faa, som blev igien,
Var Herren lige fuldtro Ven,
Og der Han skabde Sang af Graad,
Da skimted jeg Hans skjulte Raad,
Og vidste, ved Hans Alter, næst,
At sætte hvem Han huged bedst!
O! hvor blev jeg dog sjæle-glad,
Da i sin Bog Han vendte Blad,
Den store Mester, viis og klog,
Der vender Alt som Blad i Bog,
Og vendte her, i Dødning-Vang,
Vort hule Suk til Fryde-Sang!
Han flytted mig fra *Hamborgs* Grus,
Til *Bremens* Gaard og Bede-Hus!
Der fik jeg meer end Bod for Meen,
Med Bispe-Stole to for een!
Der fik jeg baade Sølv og Guld,
Til Avlings-Drift i Dane-Muld!
Der axled jeg Skarlagens-Skind,
At stædes med for Konger ind,
Og i den Danske Konges Gaard
Mig timedes saa gode Kaar,
At paa mit Ord sig fast forlod
Den gamle *Hedrik Eiegod*,
Fordi, som Keiserens Gesandt,
Han Løgn ei paa min Læbe fandt,
Og dømde om min Herre hist,
Hvor Han gik frem, kom Svend dog sidst,
Saa Han, langt over hver hans Svend,
Var god at have til sin Ven!
Nu løftede sig, rank i Sky,
Vor Frues Hus i *Hede-By*,
27 Og liflig over Heden klang
Vor Frelzers Lov i Lærke-Sang!
End tit det mig i Hjerte skar,
At hvor jeg Ordet videst bar,
Der var det plat forstummet nu,
Hos Venner faa med Hedning-Gru;
Thi Gødbert, Byrkas Bispemand,
Ei giæste turde meer det Land,
Hvor han blandt Klipper laae i Bolt,
Og Frænden smagde Staalet koldt!
Gak selv! var alt det Svar, jeg fik,
Af hvem jeg bad, og selv jeg gik!
Kong Hedrik gav mig Skudsmaal godt,
Paa Reisen med til Sverrigs Drot,
Men Mod og Lykke, til den Færd,
Gav Kongen over *Himlens* Hær!
Han Mod mig gav, som var Hans Skik,
Mens Kiødet sov, ved Drømme-Blik:
Jeg drømde, at i Hug fuldmod
Jeg var, for hvad mig forestod,
Og mødte, med min Hjerte-Sorg,
En venlig Mand i Konge-Borg,
Som sagde: sørg du kun ei saa,
Gak til Propheten hist i Vraa!
Han kiender Stenen, som du bær,

Han siger sandt dig om din Færd,
Din gamle Abbed *Adelar*;
Men find ham selv, du Magten har!
Alt mange Værelser forbi,
Jeg kom til det, han throned i,
Jeg kiendte strax hans Blik igien,
Som Blikket af min gamle Ven,
Og kraftelig, foruden Bog,
Han talde saa i Bibel-Sprog:
I Øer! hører, en og hver,
Og mærker, fjerne Folke-Færd!
Ufødt, af Herren, kaldtes du,
Han kom dit skjulte Navn ihu,
Han Mund dig gav, som Klinge bold,
Hans Hænders Skygge blev dit Skjold,
Alt som en Pil, Han kaldte rar,
Han i sit Kogger skjult dig bar,
28 Og sagde: du min Tjener est,
I Hvem Jeg herliggiøres bedst!
Ved disse Ord, med fyrig Aand,
Han strakde ud sin høire Haand,
Der dog, som hindret paa sin Vei,
Velsignende mig rørde ei,
Skiøndt i det Haab, som dertil kaldt,
Jeg Oldingen til Fode faldt!
Men han blev ved, som skrevet staaer:
Nu Herrens Ord til dig udgaaer,
Du er af Moders Liv min Svend,
Til Lys og Frelsning givet hen,
Som du, for Folk i Tusind-Tal,
Til Verdens Ende være skal!
Ja, dig skal Konger stirre paa,
Og Drotterne skal bradt opstaae,
Naa de paa dig see Æren min,
For Gud at kiende Herren din!
Det Drømmen var, som Haabet gav
Mig til en liflig Vandrings-Stav;
Thi Øerne med Fryd jeg saae
I Dane-Markens Bølger blaa,
Og Verdens Ende, som man tro'r,
Bag Sverrigs Klipper, høit i Nord!
Saa ankred da, med Haab i Stavn,
Frimodig jeg i Byrkas Havn,
Og grunded Kirken der paa Ny,
Skiøndt alle Munde bad mig flye,
Fordi, paa Uplands-Thing, en Skalk
Nys havde, med en Djævle-Kalk,
Forvirret alle Hjerner saa,
At Løgner fast de troed paa!
Den Løgner hilsde, snedig nok,
Fra Landets gamle Gude-Flok,
At, skiøndt de end var ei saa graa,
De kunde Alt jo forestaae,
Saa dog, da nu vel Mange fandt,
De trængde til lidt Nyt iblandt,
De *Gammel-Erik* bød en Plads
I deres himmelske Palads,
Og meende, det var nok saa godt,
At knæle for sin egen Drot,
29 Som, paa et fiendtligt Herre-Bud,
At ære mest en fremmed Gud!
Det tykdes Folk en Ære-Skiænk,
Og Erik kom paa Gude-Bænk,
Og mine Venner raabte: giv
Alt hvad du haver for dit Liv!
Nei, var mit Svar, slet kom jeg hid,

Om for mit Liv jeg gav en Hvid,
Og vilde for min Herre god
Ei gierne vove Liv og Blod!
Kong *Oluf*, saa hedd Sverrigs Drot,
Mit Ærinde alt vidste godt,
Af Kongens Bud fra Dane-Land,
Som tro mig fulgde over Strand,
Og hilsde fra Kong Hedrik god,
Det var ham kiært, om Oluf lod
Mig prædike, med frit Forlov,
I Sverrig, som i Dane-Skov!
Alt hvad jeg havde, Smukt og Rart,
Jeg ogsaa holdt for ham uspart,
Men Kongens Svar gik derpaa ud:
Han havde Intet mod min Gud,
Men da hin Vold mod Bisp og Klerk
Var Kongens ei, men Folkets Værk,
Saa kom og nu paa Menig-Mand,
Og paa Lod-Kastning, Alting an.
Da bad jeg til min Trøst i Nød,
Som styrer Lodderne i Skiød,
Som vender Strøm i Tanke-Sund,
Og lægger Ord i Folke-Mund!
Forgiæves ei til Ham jeg bad,
Thi snart jeg hørde, sjæle-glad:
Lodkastningen i Guders Navn
Faldt ud til Christendommens Gavn,
Og Bonde-Thingets Oldermand
Udbrød: det aldrig skade kan,
Af Godt at have Skieppen fuld,
Og een Gud til, som er os huld;
Thi, blev usaattes vi engang
Med Guderne af gammel Rang,
Saa havde vi i Krist en Ny,
Til hvem om Hjelp vi kunde tye,
Og det en Ny, som har det Lov,
At naar tit andre Guder sov:
I Havs-Nød og al Vaande stor,
Da hjælper han for gode Ord!
Saa blev det da i Loven sat,
At Christendom var frit tilladt,
Og Byrka før jeg ei forlod,
End Kirken alt i Bygning stod,
Og eied Gaard og Grund i By,
Med *Eribert* til Biskop ny!
Dog, først i Himlen faae vi Ro,
End skulde prøves haardt min Tro:
Sig reiste En af Konge-Blod
Mod Danmarks Hedrik Eiegod,
Og fik, af Vikinger paa Hav,
Saa frygteligt et Følgeskab,
At skiøndt, i Land, hvor Slaget stod,
Der kæmpedes med Løve-Mod,
For Kongens Liv og Rigets Vel,
Saa havde Fienden dog det Held,
At i det Blod-Bad reves hen
Kong Hedrik og hans gode Mænd;
Og Rigets Arving, *Hedrik Barn*,
Han faldt i slemme Skalkes Garn,
Som idelig ham foreholdt,
At Christendommen havde voldt,
Med Guders Vrede, Himlens Straf,
Som Danmark følde Vægten af!
Nu laasedes da Kirke-Dør,
Hvor den stod vidt paa Gavlen før,
Thi *Huge* Jarl i Hede-By

Var Høvedsmand for Troppen ny,
Som skaffe vilde Landet Ro,
Ved Daare-Strid mod Sandheds-Tro,
Og som han Laas for Kirken slog,
Saa Præsten han af Landet jog!
Da klagede jeg Kirkens Nød
For Kongen, som den grunde bød,
For Ham, der taler, saa det skeer,
Og Fiende-Skaren høit beleer!
Han hørde mig, og førend jeg
Til Dane-Drotten kom paa min Vei,
31 Mig giæstedt alt hans Sende-Bud,
Med Virak for de Christnes Gud!
Igien fik Hedeby sin Præst,
Ja, en fik *Ribe* snart dernæst,
Og, hvad man aldrig saae tilforn,
Nu Kirken fik et Klokke-Taarn,
Saa kimes kunde høit i Sky
Med Glædes-Kald fra By til By!
For Huge Jarl ei Nogen skjælv,
Han fredløs blev, saa halv om halv:
Uddreves bradt af Hedeby,
Og skulde Kongens Øine flye!
Men Borkar Jarl, den Dannemand,
Kun reddet, som af Ild en Brand,
Da, af det gode Hjertes Børn,
Der gjordes Bradd til Ulv og Ørn,
Han atter, som det faldt sig bedst,
Kom til at stande Kongen næst,
Og aldrig meer en Avinds-Mand
Brød Kirke-Fred i Dane-Land,
Saa jeg hensov i saligt Haab,
Om Grøde efter Dane-Daab!
Ja, med det Haab, som Herren gav
Den første Bisp, hvis Hyrde-Stav
Berørde Danmarks Grændse-Skiel,
Med *Ebbes* Haab om sjeldent Held;
Thi Fyr og Flamme var den Mand
For Plantelsen i Dane-Land,
Og raabde, end fra Gravens Bredd,
Til mig Modfaldne: vær ei rædd!
Hvad Fæste fik i Jord saa god,
Det rykkes aldrig op med Rod,
Og sank end baade Bul og Top,
Af Stubben groe igien de op,
Og i det sidste Hjerte-Skud
Der ruges Fugle-Unger ud,
Som bæere sjungende i Favn
Til Verdens Ende Herrens Navn!
Det var hans Spaadom, og mit Haab,
Skiøndt hørt ei blev mit høie Raab
Om Kronen prud, jeg stirred paa,
Til Øiet brast i dunkle Vraa!
32 O, søde Guddoms-Røst: far hen I
Og kom saa hid til mig igien!
Du misted da vel, ved min Synd,
I Tidens Løb din halve Fynd,
Saa rødmende jeg skal indgaae
Til meget Mindre end jeg saae!
Dog, Jesus! Herre! i din Haand
Befaler evig jeg min Aand!!

Saae I Faders Helte-Daad?
Hørde I hans Helgen-Graad?
Nei, hans Skygge saae I kun,
Under Bjeffe-Lyd af Hund!
Det var ikkun Gud og Faa,
Som lyslevende ham saae!
Faa kun og med Gud det veed,
Hvad han taalde, hvor han streed!
Ved forunderlige Lyn,
Stærke var hans Drømme-Syn:
Han engang i Drømme saae
Herren under Svøben staae,
Gav for Romer-Knegtes Riis
Gladelig sin Rygg til Priis,
Kunde dog, ved rank at staae,
Herren knap til Hærde naae!
Visselig, det var hans Agt,
Saa han stræbde, af al Magt,
Som den bedste Svend paa Jord,
Tro at følge Herrens Spor,
Trosed Svøber, Kors og Sværd,
For at staae sin Herre nær!
33 Derfor, skiøndt med Isse graa
Han afblegedes paa Straa,
Sikkert straale Kinder hans
Nu i Martyr-Kronens Glands!
Priser da, I Nordens Folk,
Naade-Ordets høie Tolk,
Tordneren mod syndig Trods,
Barnet mellem Folk som os,
Gnieren paa Vand og Brød,
Ødeland paa Folk i Nød,
Som en Kvinde nem i Graad,
Som en Viismand snild i Raad,
Som en Klippe, hvor det gjaldt,
Som en Christen, fremfor Alt!
O, det fromme Helgen-Barn!
Han ei faldt i Hovmods Garn:
Jærtegn saae vi i hans Daad,
Helgen-Fromhed i hans Graad;
Men blev Talen om, hvad Stort
Herren havde ved ham gjort,
Da vi saae et Engle-Smil,
Naar han svared os med lil:
Veed I, hvilket Jærtegn stort
Gud end ei ved mig har gjort,
Beder Ham da kiønt derom,
Saa jeg vorder god og from!
Naar han opstaaer af sin Grav,
Med de Mange, Gud ham gav;
Gid blandt *Daner* vi da maae
Engle-Smilet, som vi saae,
Kiende gladelig igien,
Hvor det lyder: gode Svend!
Over Lidet var du tro,
Nyd dit Meget nu i Ro!
Gak nu, uden Sorg i Sind,
Til din Herres Glæde ind!

(til Dana.)

Dronning over Vide-Slet:
Marken med de fagre Høie,
Find din Krones Byrde let!
Trøst dig over Tidens Møie!
Dybt i Dane-Kongens Favn
Hilset vær i Jesu Navn!

Meget kan jeg lignes ved,
Jordisk talt, som Himmerige,
Som en Fattig med Guds Fred,
Som Guds Hus og Himmel-Stige,
Ja, som den, *Han* haver kiær,
Hvem alt Sandt er lige nær!

Øiet seer mig først paa Jord,
Som et Hus med høie Gavle,
Der omhvælver, paa Guds Ord,
Døbe-Funt og *Alter-Tavle*,
Pegende med Gylden-Spir,
Paa den deiligste Saphir!

I min Kraft, i *Herrens* Navn,
Er jeg ved en Mand at ligne,
Som har Bod for alle Savn,
Kan oplive og velsigne,
Kan ledsage i Hans Fjed,
Som er Præst af Evighed!

I min dybe Hjerte-Rod,
Ligner jeg dog mest en Kvinde,
Som har smagt, at Gud er god,
Føler, hun er *Hans* Veninde,
Der af Paradis gik ud,
For at fæste sig en Brud!

Det, hvormed jeg allerbedst
Kan *for Verden* mig betegne,
Er, at som en fremmed Giæst,
Jeg omvanker allevegne,
Kan mit Fædre-Land kun naae,
Over Bølge-Skyer blaa!

35

Aabenbar, som Lys og Dag,
Saa jeg vandret har paa Kloden,
Siden Soel med Velbehag
Speiled sig i Jordans-Floden,
Hvor sin Rede, bygt fuldgrandt,
Duen fra Guds Eden fandt!

Paa den store Pindse-Fest,
Ved hvis Ild jeg altid sjunger,
Fik jeg, som al Jordens Giæst,
Mange Fødder, alle Tunger,
Bruger dem, til, ene tallt,
Gud skal være Alt i Alt!

Eens til alle Folke-Færd,
Raaber jeg, med deres Tunger:
Livets Brød kom eder nær,
Tager, stiller Sjælens Hunger!

Vender om til Gud, og troer
Kiærlighedens dybe Ord!

Faderen saa høit i Løn,
Elsked de forlorne Trælle,
At Han sin eenbaarne Søn
Deres Brøde lod undgiælde;
Tro'r det, skiøndt det tykkes sært!
Sønnen selv mig saa har lært!

Sønnen selv nedsteg til Jord,
Fødtes, lærde, leed og døde,
Ja, til Nattens Hjem nedfoer
Evighedens Morgen-Røde,
Stod igjen, som Soel af Hav,
Straalende dog op af Grav!

Dermed dyrt han har fortjent
Sine Venner Glands og Glæde,
I hans Navn er jeg udsendt,
Dem at samle om hans Sæde,
Til hans Fylde, med hans Aand,
Ved hans Faders høire Haand!

36

Kommer da, i *Jesu* Navn,
Om Guds Venner I vil være!
Troer, at til Glædens Havn
Daabens Ark kan eder bære,
Trods Synd-Floden, som med Gny
Rager brusende i Sky!

Troer det, paa *Jesu* Ord,
At, skiøndt Støvets Øie brister,
Hjertet dog ved Herrens Bord
Faaer et Liv, det aldrig mister!
Tro'r det, skiøndt det tykkes sært!
Evigt Liv er Alting værdt!

Saa jeg raabde, hvor jeg kom,
Hvor jeg stod, om end paa Gløder,
Saa jeg Daab og Christendom
Bar til Græker, som til Jøder,
Saa, til Liv og Død, paa Jord
Førde rundt jeg Korsets Ord!

Alt som Herren, trindt paa Jord,
Raabde jeg, blandt alle Slægter:
Troer ubeseet Guds Ord!
Lykkelig er hvo det mægter!
Dog enhver, som det attraaer,
Troen og i Hænde faaer.

Hvor jeg vandred, i hver Egn,
Mine Spor end staae paa Tue!
Saae end før I store Tegn,
Større kan hos mig I skue:
Stumme sang, da Blinde saae
Dødninger af Grav opstaae!

Dronning over Dane-Mark:
Sletten med de gamle Høie!
Ogsaa dig jeg bød min Ark,
Til den døde Sø at pløie!
Som din Giæst, jeg glad dig bød
Livets himmelfaldne Brød!

Ingensteds, paa lange Tog,
Saae jeg Korsets Banner flagre,
Yndelig som Dannebrog,
Over Plov paa vaade Agre,
Hvor i Svane-Vangen laae
Marken, lukt med Bølgen blaa!

I den mørke Hedning-Tid,
Før jeg kom med Morgen-Røden,
Vel du segned i hver Strid,
For din Arve-Fiende: Døden,
Leved dog, med Blomster-Kaar,
Altid op i lune Vaar!

Skjold-Mø var dit gamle Navn,
Som du med det Ny skal bære,
Naar du, i den høie Stavn,
Toner Seiers-Flag med Ære,
Kaldt af Ham en Daatter bold,
Som er baade Soel og *Skjold!*

I den gamle Kæmpe-Old,
Skjold-Mø prud i Borge-Stue!
Var en Urte-Kost dit *Skjold*,
Og dit Lys en Arne-Lue,
Var dit Værn mod Dødens Harm
Blomster-Haab i Engjords-Barm!

Derfor prægtigst man dig saae,
Som Bryst-Billed over Mulde,
Under Havfru-Kaaben blaa,
Med et Bøge-*Skjold* mod Kulde,
Og, trods Vinter-Fuglen, varm,
Med en *Blomster-Kost* i Barm!

Haabets Blomster, dem du fandt
Under Paradisets Giærde,
Sukkende du sammenbandt,
Under Sang af Kæmpe-Sværde
Om et evigt Helte-Navn:
Mande-Bod for Hjerte-Savn!

Derfor ingen Rydde-Jord,
Selv ei efter Skov af Skjalde,
Fandt det store *Livets Ord*,
Som var bedre i at falde,
Knap en Mark paa Jordens Bold,
Hvor det bar saamange Fold!

Giødet blev ei her med Blod,
Marken ei med Sværde pløiet,
Meget har, med Haand og Fod,
I din Tjørne-Lund jeg døiet,
Aldrig bedre dog min Plov
Gik, end her i Norden-Skov!

Seen var Marken at besaae,
Sene-Græsset ondt at dæmpe,
Seent maa Alt fra Haanden gaae,
Hvor alt Godt maa skee med Læmpe:
Seent men sødt i Dane-Vang
Lyder Nattergalens Sang!

Ei med Øxe-Blad paa Rod

Bøied her sig Bøge-Stammen,
I dens Ly tvegrødet stod
Rug og Klinte blandet sammen;
Er end svart det at forstaae,
Høstens Herre vil det saa!

Som en Giæst i Kongens Gaard,
Kom jeg til de Lande-Mærker¹,
Hvor jeg nu i tusind Aar
Øved Lysets Kæmpe-Værker,
I Hans Navn, hvis Straale-Krands
Er kun Livets Krone-Glands!

Her kun trued Træ, ei Staal,
Torne kun, ei Ulve-Tænder;
Tændtes her et Vidne-Baal,
Var det kun med Vidners Hænder,
Som for Ham, de bygged paa,
Turde godt i Ilden gaae!

*
— 39

Tit jeg vel har truet med,
Tjørne-Lunden Rygg at vende,
Aldrig dog, ved grønne Bredd,
Kunde jeg det naae og næne,
Altid Nattergalen sang:
Seent men sødt i Dane-Vang!

Gik jeg bort en liden Stund,
Det var kun til Malurt-Haven,
Galge-Bakken, og den Lund,
Hvor mig favned Klippe-Graven;
Det var kun en Kæmpe-Gang,
Under Muld, for Dane-Vang!

Saa fuldende i Hans Spor,
I Hvis Navn jeg Alting øver,
Maatte jeg ensteds i Nord,
Mellem Hjerte-Folk og Løver:
Hist paa Korset randt mit Blod,
Her jeg mig begrave lod!

Her jeg laae i Klippe-Skiød,
Jordeklædt med Venne-Hænder,
Om end Udgang mig forbød
Fiende-Sværd ved Romer-Lænder!
Dog, har Venner ret man kiær,
Ændser lidt man Fiende-Sværd!

Den, som trodsed Korsets Skam,
Gik for Vennerne i Døden,
Hvo kan vel forhindre ham,
Fra at trøste dem i Nøden,
Fra at vende, ved en Gang,
Deres Graad til Fryde-Sang!

Derfor, Dronning! jeg opstod,
Trods de skarpe Romer-Sværde,
Ingen af dem havde Mod
Til at klappe mig om Hærde,
Ingen af dem havde Valg,
Alle smukt de blev i Balg!

Saa hilsæl, du Dronning god!
Smil nu ad de Dødes Rige!

Selv du seer, at jeg opstod,
Hvad end Verdens Præster sige;
Tvivler Nogen i din Gaard,
Til hver Haand har jeg et Saar!

Det, hvormed jeg allerbedst
Kan for Verden mig betegne,
Er, at, som en fremmed Giæst,
Jeg omvanker allevegne;
Kan mit Fædreland kun naae
Over Bølge-Skyer blaa!

Derfor staaer jeg som en Giæst,
Kommet fra de Dødes Rige,
Hvor Beskeed man lærer bedst,
Om hvad Liv og Død vil sige!
Saa det glade Budskab bar
Aarle jeg dig med *Ansgar!*

Altid kiender man mig bedst,
Naar i Dagningen det kimer,
Til en hellig Glædes-Fest,
Som med Verden ei sig rimer,
Holdes kun, hvor *Tro* og *Haab*
Juble over *Barne-Daab!*

Verden mod det sære Kluk
Døver sig da kiækt og gierne,
Men naar da, med Hjerte-Suk,
Pilegrimme fra det Fjerne
Samles fromt ved Herrens Bord,
Synligst da jeg er paa Jord!

Saa engang fra *Hedeby*,
Tusind Aar før disse Dage,
Kimed sødt det under Sky,
Da Kong *Harald*, vendt tilbage,
Sad paa Haand en fremmed Fugl,
Sang med Pindse-Røst om Jul!

41

Saa det kimer under Sky,
Atter over Dane-Vange,
Her som hist fra *Hedeby*,
Giennem Danske Minde-Sange;
Folket, som en fremmed Giæst,
Kalder jeg til Jubel-Fest!

Verden spørger med et Smil:
Hvad er her at juble over?
Kirken efter gammel Stil,
Hvori Folket tro'r og sover,
Kirken med sin *Munke-Præst*,
Holder *den* nu Jubel-Fest!

Selv i *Upsala* og *Lund*,
Trods de stolte Bauta-Stene,
Mindet har dog ingen Mund,
Danmark juble maa alene!
Taus, Ansgar! er, som din Grav,
Krogen med din Bispe-Stav!

Dumhed er, paa Verdens Sprog,
Hvad der tækkes ikkun Daner,
Galskab, hvad i Dane-Krog
Viger af fra Verdens Vaner,

Kun i Sværmer-Bogen staaer
Tegn ved Kirkens *Tusind-Aar!*

Det er, hvad jeg, som en Giæst
Fra de døde Aanders Rige,
Veed, at om min Jubel-Fest
Alle Munde der vil sige,
Saa dens Priis, i hver en Egn,
Vorder *Livets* Kiende-Tegn!

At af Døde jeg opstod,
I en Paaske-Morgenrøde,
Visselig er Grund fuldgod
Til, at Pindse-Tunger gløde!
Men ei Grund til Jubel der,
Hvor kun Døden man har kiær.

42

Hvo som Aanden slog ihjel,
For dens Navn og Gods at arve,
Hvo som, skiøndt al Verdens Træl,
Blænder Folk med Friheds-Farve,
Hyle maa, naar Liv og Aand
Sønderrive Dødens Baand!

Hade maa mit Jubel-Aar,
Hvo der veed, som *hver en Pave*,
At han er, naar Aand opstaaer,
Kun en Orm i Bogstav-Grave,
Og har dog, med Støv i Mund,
Sat sin Stol paa Aandens Grund!

At mit Klippe-Fængsel brast,
Det skal blege Munde sige,
Saa det, bradt og vidnesfast,
Spørges til de Dødes Rige;
Men før Dødning-Folket tro'r,
Det afsværger selv sit Ord!

Vel, naar med det Torden-Ord
Vidnerne for Raadet komme,
Grues lønlig trindt om Bord
For den Stærkes Straffe-Domme,
Dog om mig det lyde maa,
Som om Ham, jeg venter paa:

Liden Løgn er Pligt i Nød,
Har sig selv han overlevet,
Er han jo saagodtsom død,
Siger kun, som der staaer skrevet:
Hans Opstandelse er Pral,
Han af Graven sig kun stjal!

Saa skal, i de Dødes Land,
Sagnet gaae for rede Penge,
Og dets Gienlyd over Strand
Selv i Norden have Giænge,
Saa jeg kiendes allerbedst
Paa den *Danske Jubel-Fest!*

43

Saa, til Trods for Verdens Dom,
Og al Spot af døde Franker,
Med *Ansgarius* jeg kom,
Hid, hvor Nordens Hjerter banker,
Saa jeg her, med Aasyn klart,

Vandrer til min Himmel-Fart!

Død for Verden, som mig saae,
Kun i hvad den har korsfæstet,
Lever skjult jeg i den Vraa,
Jeg nu anden Gang har giæstet,
Synlig, baade fjern og nær,
Kun for dem, mig have kiær!

Dog paa mine dybe Spor,
Langs ad Jordens Kirke-Stræde,
Som paa Kraften af mit Ord,
Og paa mine Venners Glæde,
Kiendeligst jeg netop nu
Er til mine Fienders Gru!

Hæv dig, Skjold-Mø prud, af Muld!
Thron i Lund paa mine Vegne!
Alt mit Sølv og alt mit Guld
Du for Verden dig tilegne!
Tag det kiærlig, brug det frit!
Alt hvad mit er, det er Dit!

Dronning over Vide-Slet:
Marken med de grønne Høie!
Blomster-Krands er Krone let,
Stakket Vinter-Dagens Møie,
Liflig er din Aften rød,
Evig er din Hvile sød!

Bøge-Lund i Dane-Vang
Hvælv sig med Løvsals-Bue!
Tusind Fugles Aften-Sang
Stige fra dens Blomster-Tue,
Dale, Dronning, og med Lyst
Bølge om dit Skjoldmø-Bryst!

44

Naar da, som en Himmel-Brud,
Klarlig du mit Hjerte ligner,
Som en Præst, i Herren prud,
Aandelig jeg dig velsigner,
Til, med Evighedens Ny,
Kongen dages høit i Sky!

Tone skal det da paa Straa,
Som i Borg og Blomster-Enge:
Nu med Bølgen himmelblaa,
Danmark, deiligst Vang og Vænge!
Lukkes du af Kongen bold,
Som er baade *Soel* og *Skjold*!